

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci

Autor: Lenka Štěpánová

Název práce: Zájmy dětí s Aspergerovým syndromem z pohledu rodičů

Vedoucí: PhDr. Hana Sotáková

Předkládaná bakalářská práce se zabývá problematikou zájmů dětí s Aspergerovým syndromem. Vzhledem ke specifičnosti tématu i klientů s touto diagnózou se autorka rozhodla zpracovat danou problematiku z pohledu rodičů. Jedná se o práci empirickou, založenou na rozhovorech s rodiči dvou chlapců s diagnózou Aspergerův syndrom (v jednom případě byl u rozhovoru přítomen i chlapec, kterého se rozhovor týkal).

Práce je rozdělena na část teoretickou a empirickou. V teoretické části se studentka zabývá vymezením pojmu Aspergerův syndrom, uvedením do problematiky poruch autistického spektra a konečně i podrobně zkoumanou poruchou. Vysoce hodnotím zejména její snahu o přiblížení historie poruchy a vývoje různých přístupů (viz kapitola 2. 1). Domnívám se, že pro pochopení současného pohledu na poruchy autistického spektra a možná je to věc nezbytná, ale často opomíjená. Studentka prokázala v rámci teoretické části schopnost pracovat s literaturou a vytěžit z ní maximum pro účel práce. Oceňuji také to, že text je čtivý, umožňuje čtenáři pochopit odlišnost lidí s Aspergerovým syndromem. V teoretické části nenacházím až na drobná pochybení (např. odkaz na straně 22, kniha Plhákové není uvedena v použité literatuře).

Praktická (či empirická) část je zpracována kvalitativně a je přehledně strukturovaná. Studentka jasně vymezuje výzkumný problém, klade si 3 základní výzkumné otázky, na které se snaží v průběhu práce odpovědět. V průběhu zpracování tématu se snaží také reflektovat své postupy. Kladně hodnotím fakt, že se ke zkoumaným dětem snažila přistoupit celistvě, konkrétně tedy doplnila rozhovory také o podrobné osobní anamnézy dětí, kde zohlednila vývojové hledisko (které je nezbytně důležité pro pochopení individuality každého dítěte). Výsledky výzkumu poté prezentuje formou analýzy dat na základě výzkumných otázek. Text zde prokládá konkrétními výpověďmi obou matek, čímž čtenáři umožňuje sledovat vývoj

zkoumání studentky a lépe pochopit její závěry. Snaží se kategorizovat zájmy, které se v průběhu rozhovorů s matkami objevily, odlišit zájem od stereotypie a vysvětlit hlavní rozdíly. V závěrečné části pak diskutuje svá zjištění s literaturou a uvádí omezení svého výzkumu. V této části je třeba podotknout, že se v průběhu zpracování tématu ukázalo, že srovnání chlapců má výrazná omezení, dokonce i to, že zde existuje možnost, že jeden z chlapců má diagnózu Aspergerova syndromu chybně (jedná se pravděpodobně o vysocefunkční či atypický autismus). Nicméně pozitivně hodnotím, že si je studentka těchto skutečností vědoma, že je v práci reflektuje. Dá se říci, že podobná omezení se na poli poruch autistického spektra objevují často vzhledem k tomu, že stále není dostatek odborníků, kteří by byli schopni precizní diferenciální diagnostiky poruch autistického spektra. V bakalářské práci, kde se spoléháme na stanovenou diagnózu jako východisko při hledání probandů, se tak můžeme s tímto fenoménem opakovaně setkávat.

V rámci hodnocení průběhu zpracování práce bych ráda řekla, že studentka pracovala víceméně samostatně. Kladně hodnotím, že se pustila do nelehkého úkolu zpracování empirické studie na základě rozhovorů s rodiči dětí s poruchou autistického spektra, aniž by měla kontakt na konkrétní rodinu (například pracovala jako asistentka, či dobrovolnice). Rodiče totiž jen velmi málo projevují ochotu spolupracovat mimo organizaci, kterou dítě opakovaně navštěvuje. Z toho pramení i určité problémy, které měla při hledání rodičů a problémy časovým managementem při zpracování a zakončování práce. Celkově považuji práci za zdařilou, domnívám se, že formálně i rozsahem text odpovídá nárokům na bakalářskou práci a obsahuje všechny povinné součásti. Vzhledem k tomu, že se jedná o nepřilíš zpracovávané téma je i přínos práce neoddiskutovatelný. Doporučuji bakalářskou práci k obhajobě.

V Praze, dne 4. 9. 2011

PhDr. Hana Sotáková